

Novinky v daňových kontrolách

Novela daňového řádu účinná od 1. ledna 2021 i nedávná judikatura Nejvyššího správního soudu mění průběh daňových kontrol, a to včetně těch zahájených před účinností novely.

- ▶ Nejčastější chyba poplatníků v daňové kontrole však zůstává stále stejná – dělají kroky, aniž by je konzultovali.
- ▶ Pro poplatníky je daňová kontrola často výjimečnou událostí, která nastává jednou za několik let. Kontrolní týmy správce daně zaměřené na složitější kontroly naopak nedělají nic jiného než daňové kontroly. Tato nerovnováha v praktické zkušenosti nemůže poplatníkovi přinést nic dobrého.
- ▶ Pokud správce daně zahájil daňovou kontrolu (nebo dokonce již probíhá), konzultujte vždy postup se specialistou. Dle našich zkušeností se vyplatí mít již v úvodu daňové kontroly alespoň rámcově rozmyšlenou strategii a směr argumentace. Nevhodné tvrzení nebo problematický důkazní prostředek předložený na začátku daňové kontroly může vést k zásadnímu doměrku.
- ▶ Pro nezávazný úvodní názor na Vaši konkrétní situaci kontaktujte kohokoliv z našich specialistů.

Novela daňového řádu

Zahájení daňové kontroly pouhým doručením oznámení

Daňová kontrola se po novele daňového řádu zahajuje doručením oznámení namísto dosavadní procedury vyžadující fyzickou přítomnost správce daně a poplatníka (ačkoliv důvodová zpráva zmiňuje, že správce daně může i dle nové úpravy postupovat také fyzickým, zaprotokolovaným, doručením oznámení). Prakticky tak může být oznámení doručeno bez předchozího avíza a poplatník nebude před zahájením daňové kontroly schopen podat dodatečné daňové přiznání (dosud měl vždy možnost před zahájením daňové kontroly provést interní kontrolu k odhalení, zda někde nepochybil, a případně sám podat dodatečné daňové přiznání).

Pokud správce daně důvodně předpokládá, že bude doměřena daň, musí před zahájením daňové kontroly nejprve vyzvat poplatníka k podání dodatečného daňového přiznání (dát mu možnost vyhnout se penále). Daňový řád nově výslovně upravuje, že pokud byla daňová kontrola zahájena bez výše uvedené výzvy, nemá to vliv na její zahájení, ale poplatníkovi nevznikne povinnost hradit penále. S ohledem na novou úpravu je důležité vždy posoudit, zda správce daně mohl důvodně předpokládat doměření daně, a případně v daňové kontrole nárokovat, že nemá být předepsáno penále (pro úplnost doplňujeme, že správce daně obdobným způsobem postupoval v některých případech už před diskutovanou novelou daňového řádu).

Ukončení daňové kontroly pouhým doručením zprávy

Podpis zprávy o daňové kontrole již také nebude probíhat fyzicky. Daňová kontrola bude nově ukončena doručením oznámení o ukončení daňové kontroly, ke kterému bude přiložena zpráva o daňové kontrole.

Fakticky tak odpadá poslední kontakt se správcem daně. Ten byl ale i dle předchozího znění daňového řádu do značné míry formální - vyvracet pochybnosti správce daně nebo předkládat důkazní prostředky bylo a je nezbytné vždy nejpozději v reakci na výsledek kontrolního zjištění.

Správce daně může dle nové úpravy se zprávou o daňové kontrole doručit také dodatečný platební výměr, od jehož doručení se počítá lhůta pro odvolání. Dosud byl dodatečný platební výměr doručován samostatně a zpravidla později.

Nižší úroky z prodlení

Novela daňového řádu přenastavila výši sazeb veškerých úroků upravených v daňovém řádu. V rámci daňové kontroly bude nejtýpčtější úrok z prodlení, který je povinen poplatník uhradit z případně doměřené daně. Historicky byla výše úroku z prodlení nastavena na 14 % p.a. plus repo sazba ČNB. Nově je úprava sjednocena s občanským zákoníkem, kde je úroková sazba nastavena na 8 % p.a. plus repo sazba ČNB (repo sazba ČNB činí aktuálně 0,25 %).

Další změny v letech 2020/2021

Prekluzivní lhůty

Nejvyšší správní soud zejména v rozhodnutích č. j. 8 Afs 58/2019 - 48 (viz náš alert [zde](#)), 2 Afs 388/2019 - 70 (viz náš alert [zde](#)) a 9 Afs 81/2020 - 40 (viz náš alert [zde](#)) podstatně změnil počítání lhůt pro stanovení daně. Na začátku a v průběhu daňové kontroly, postupu k odstranění pochybností nebo odvolacího řízení proto doporučujeme pravidelně ověřovat, zda již neuplynula lhůta pro stanovení daně.

Prominutí penále

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení č. j. 1 Afs 236/2019 - 83 uvedl, že při promíjení penále může správce daně posuzovat závažnost a povahu jednání, které ke stanovení penále vedlo (tzv. zdrojové jednání). Daňový řád ani související pokyn GFŘ přitom takovou možnost přímo nezmiňují (bližší informace přineseme v našich Daňových zprávách za březen 2021).

Nový zákon, který upravuje řešení daňových sporů v rámci EU

V roce 2020 byl přijat zákon, který procesně upravuje mezinárodní spolupráci při řešení daňových sporů v rámci Evropské unie.

Předmětem úpravy je stanovení jednotného postupu při řešení sporů o výklad či uplatnění mezinárodních daňových smluv, tj. smluv o zamezení dvojímu zdanění a úmluvy o zamezení dvojímu zdanění v souvislosti s úpravou zisků sdružených podniků (tzv. Arbitrážní konvence).

Podrobněji jsme Vás o zákonu informovali v našich Daňových zprávách za červenec/srpen 2021 ([zde](#)).

Libor Frýzek

libor.fryzek@cz.ey.com
+420 731 627 004

Jan Čapek

jan.capek@cz.ey.com
+420 731 627 002

Jana Wintrová

jana.wintrova@cz.ey.com
+420 731 627 020

Radek Matušík

radek.matustik@cz.ey.com
+420 603 577 841

Jakub Tměj

jakub.tmej@cz.ey.com
+420 735 729 372

